

Mfv.I.10.422/2014/5.

A Kúria a dr. Boza Laura ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Murguly Anikó ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.4530/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.642.066/2013/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. május 13. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.642.066/2013/6. számú ítéletének az 126.678 (egyszázhuszonhatezer-hatszázhetvennyolc) forint távolléti díjkülönbözet után járó kamat kezdő időpontjának meghatározására vonatkozó kereseti kérelmet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést helybenhagyó döntését hatályon kívül helyezi, e körben a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.4530/2012/14. számú ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az 126.678 (egyszázhuszonhatezer-hatszázhetvennyolc) forint távolléti díj különbözetből 52.481 (ötvenkettőezer-négyszáznyolcvanegy) forint után 2006. június 1-jétől 56.100 (ötvenhatezer-egyszáz) forint után 2006. július 3-ától, 18.097 (tizennyolcezer-kilencvenhét) forint után 2006. augusztus 3-ától köteles az alperes a kifizetés napjáig a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

Az ezt meghaladóan felülvizsgálati kérelemmel érintett jogerős ítéleti rendelkezést hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. október 20-ától ingatlankezelési és üzemeltetési igazgató munkakörben állt az alperes alkalmazásában havi 500.000 forint személyi alapbérrel. Az alperes 2006. szeptember 7-én felmondással 2007. január 13-ával megszüntette a munkaviszonyát.

A Kúria Mfv.I.10.10.459/2011/7. számú részítéletével a felperesnek a személyi alapbéremelés és az ez alapján követelt bérkülönbözet vonatkozásában előterjesztett keresete tárgyában új eljárást rendelt el. A megismételt eljárásban a felperes 2006. május 3-a és július 10-e közötti szabadság idejére 126.678 forint távolléti díjkülönbözet és késedelmi kamata, 2006. július 11. és augusztus 9. között munkabaleset miatti betegállományban töltött időszakra 433.271 forint munkabér-különbözet és késedelmi kamata, 2006. augusztus 10. és augusztus 31. között a rendes szabadság idejére távolléti díjkülönbözet címén 39.813 forint és kamata, valamint a rendes felmondással összefüggésben kifizetett juttatások különbözete címén összesen 794.350 forint és kamata megfizetését

kérte.

Hivatkozása szerint az alperes a felmondást megelőzően nem alkalmazta a kollektív szerződés III. fejezete 4. pontjában foglaltakat, és elmulasztotta a bérfejlesztést.

A felperes keresetfelemelése folytán a felmondási időre járó 8 nap szabadság megváltása címén 209.524 forint és késedelmi kamatai megfizetését is kérte arra hivatkozással, hogy 2006. szeptemberében a felmondást követően az alperes nem adta ki, illetve nem fizette ki a az időarányos szabadságát. Ennek alátámasztására a 2013. július 3-án készült adószakértői és mérlegképes könyvelői véleményre hivatkozott. Álláspontja szerint a követelése nem évült el, mivel a munkaviszonnyal összefüggésben kifizetett járandóságok a jelen per tárgyát képezték, és az alperes nem tett eleget a munkáltatói igazolások kiadására és az elszámolásokra vonatkozó kötelezettségének. Emellett megtévesztő nyilatkozatokat is tett, amikor azt állította, hogy minden elszámolás jogszerűen megtörtént. Ezért az adószakértői nyilatkozat beszerzése előtt nem volt olyan helyzetben, hogy az igényét érvényesíthette volna.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.4530/2012/14. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára 126.678 forint távolléti díjkülönbözet, és ennek 2006. szeptember 7-étől, 433.271 forint bérkülönbözet és ennek 2006. szeptember 2-ától, 39.813 forint távolléti díjkülönbözet és ennek 2006. szeptember 1-jétől, 794.350 forint munkabérkülönbözet és ennek 2007. szeptember 7-étől a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata, valamint 120.000 forint és 27 % áfa perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság az 1992. évi XXII. törvény (rég Mt.) 11. §-ában, 155. §-ában és 142. §-ában foglaltakra, valamint a kollektív szerződés III. fejezet 4. pontjában foglaltakra alapította ítéletét.

Megállapította, hogy a felmondással kapcsolatos járandóságok kifizetésekor a felperesnél a megelőző időszakban az igazgatói munkakörökben megvalósult átlagos bérfejlesztés alapján kellett a felperes személyi alapbérét megállapítani és a kifizetéseket teljesíteni. Az alperes nem vitatottan ezen kötelezettségét elmulasztotta, ezért a felperes a KSZ. III. fejezet 4. pontja alapján jogosult az általa követelt bérkülönbözetre. Az alperes a felperes által az igazgatói munkakörökben kalkulált átlagos 10,2 %-os mértéket, és az ez alapján számított konkrét összegeket nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem pontjaiban előterjesztett összecszerűség szerint marasztalta az alperest. A követelések már a jogviszony megszűnésekor esedékesek voltak, ezért az Mt. 159. §-a alkalmazásával a keresetnek megfelelően rendelkezett az összegek után az alperes által fizetendő, az 1959. évi IV. törvény 301. §-ában meghatározott késedelmi kamatról.

A szabadságmegváltással kapcsolatban kiemelte, hogy az alperes 2006-ban a felmondást követően kiadta a felperes részére a munkáltatói igazolásokat. A felperes maga is elismerte, hogy a

munkáltató a megelőző eljárás folyamán 2009-ben kiadta a részére az általa irányadónak tekintett elszámolásokat. Ezen elszámolásokat bocsátotta a felperes 2013. júliusában Cs.L. adószakértő és mérlegképes könyvelő rendelkezésére a számítások ellenőrzése érdekében. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes - legkésőbb 2009. augusztus 31-étől - nem volt elzárva az igénye érvényesítésétől, mivel valamennyi irat a birtokában volt, amelyek alapján az elszámolás helyessége ellenőrizhető lett volna. Ezért alaptalan az érvelése, miszerint az alperes mulasztása akadályozta az igénye érvényesítésében. Függetlenül attól, hogy az alperes 2009. augusztus 31-én általánosságban úgy nyilatkozott, hogy minden járandóságot megfizetett, a felperesnek a 2006-ig járó szabadságmegváltással összefüggő igénye elévült, mert ezt első alkalommal a 2013. június 4-én tartott tárgyaláson érvényesítette.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 55.Mf.642.066/2013/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta, és megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli. Marasztalta a felperest az alperes másodfokú perköltségében.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló adatok alapján kiegészítette és pontosította.

Az alperes a 2009. augusztus 31-én kelt előkészítő iratának mellékleteként csatolta többek között a felperes részére a munkaviszony megszüntetésekor kifizetett összegekről készített kimutatást, illetve a végkielégítés összegének kiszámítására (1 hónap), a felmentési alaphér kiszámítására (4 hónap 5 nap), továbbá a szabadságra (8 nap) vonatkozó számításokat. csatolta a felperes 2006. szeptemberre vonatkozó munkabér-jegyzékét. Az irat első lapja a kifizetett bruttó összegek jogcímenkénti felsorolásában rögzítette a távolléti díj címén 2006. szeptemberében kifizetett 104.762 forintot. Az iratok második lapján szabadság címszó alatt feltüntetésre került 2006-ban 7 nap, 2007-ben 1 nap, valamint e 8 napra vonatkozó számítás kerekítve 209.524 forint összegben. A munkabérjegyzék a kifizetések körében tartalmazza a távolléti díj címén megfizetett 104.762 forintot.

A felperes a pontosított keresetében a 8 nap szabadságmegváltás címén 230.890 forint és ennek kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Számítása szerint az alperes által kimunkált 209.524 forint esetében is figyelembe kell venni a 10,2 %-os béremelés összegét, amely 21.372 forint (irat).

A törvényszék az így kiegészített tényállás alapján egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével.

Álláspontja szerint a 2006. május 3. és július 10. közötti szabadság idejére megítélt 126.678 forint távolléti díjkülönbözet után a kamatfizetés kezdő időpontjának az elsőfokú ítélet szerinti megállapítása jogoszerű. A kialakult bírói gyakorlat alapján a munkaviszony megszűnésekor a munkavállalónak a szabadság pénzben

történő megváltására irányuló igényjogosultsága a munkában töltött utolsó napon nyílik meg. Ha a munkáltató annak kifizetésével késlekedik, e naptól esik késedelembe, és ettől az időponttól köteles a törvényes kamatot megfizetni. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemtől eltérően helytállóan kötelezte az alperest a kamat megfizetésére.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes az elszámolások átadását 2006-ban elmulasztotta. A periratok tanúsága szerint a felperes 2009. február 3-án kelt keresetpontosításában, valamint a 2009. augusztus 1-jén kelt nyilatkozatában a kereseti kérelmei között szerepeltette „a rendes felmondásra tekintettel a 2006. szeptemberi elszámolás hibája miatt” érvényesíteni kívánt igényeit (iratok). A felperes ezek szerint tehát az elszámolással rendelkezett.

A felperes az elsőfokú eljárás során kizárólag az elévülés nyugvására hivatkozott. E körben annak van jelentősége, hogy a felperes az alperes 2009. augusztus 31-én kelt előkészítő iratára és annak mellékleteire vonatkozóan a 2009. szeptember 17-én kelt előkészítő iratában nyilatkozott, amelyből kitűnik, hogy az iratot az alperes már korábban a rendelkezésére bocsátotta (irat). Megállapítható, hogy a felperes ebben az időpontban már rendelkezett azokkal az adatokkal, amelyre alapítottna a 4 nap szabadságmegváltás iránti kereseti kérelmét a 2013. június 4-én megtartott tárgyaláson előterjesztette. Ennek ellenére a 43. sorszámú előkészítő irata sem tartalmában, sem a szavak általánosan használt jelentése szerint nem tartalmaz kereseti kérelmet a szabadságmegváltás tárgyában.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, miszerint nem volt olyan menthető ok, amely a felperest az igény érvényesítésében akadályozta volna. A szabadságmegváltásra irányuló első kereseti kérelmét még a szakértői vizsgálatot megelőzően terjesztette elő.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen már az elévülés megszakítására hivatkozott azzal az indokkal, hogy a felek között 2006. október 5-e óta per van folyamatban, amelyben a felperes többek között az alperes vele való elszámolását is támadta, ezzel megszakította az elévülési időt. A felperes a szabadságmegváltás iránti kereseti kérelmét az alapeljárásban nem terjesztette elő. Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében annak elmaradását nem kifogásolta, és nem hivatkozott arra a másodfokú ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében sem. A felperes a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott részítéletét követően megismételt eljárásban érvényesítette először a szabadságmegváltás iránti igényét, amely új kereseti kérelemnek minősül, így az elévülés megszakítása nem állapítható meg.

A felperes a 2013. július 9-én kelt nyilatkozatában kérte „a megfelelő számfejtés és adatszolgáltatás közzlésére az alperes kötelezését”. A felperes azonban nem fejtette ki, hogy mit értett a megfelelő számfejtésen, és milyen adatokat kell az alperesnek

szolgáltatnia. Ezen túlmenően az alperes adatközlésre kötelezése szükségtelen volt, mert az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem pontjaiban előterjesztettösszegszerűség szerint marasztalta az alperest.

A felperes a fellebbezésben sem adta indokát annak, miért kellett volna az alperest az ítéleti kötelezés teljesítésével egyidejűleg a bérszámfejtésről az Mt-nek megfelelő adatszolgáltatás teljesítésére kötelezni figyelemmel arra, hogy a perbeliösszegszerűség tekintetében a felek között nem volt vita.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezésével a kereseti kérelmének megfelelő új határozat hozatalát kérte az alperesnek a 2006. május 3. - július 10. közötti szabadság idejére fizetett távolléti díjkülönbözetből 52.481 forint tőke után 2006. június 1-jétől, 56.100 forint tőke után 2006. július 3-ától, 18.097 forint tőke után 2006. augusztus 3-ától a kifizetésig történő kamat, valamint a felmondási időre járó 8 nap szabadság megváltása címén 230.896 forint és annak 2006. szeptember 7-étől a kifizetésig járó kamata megfizetésére kötelezésével a perköltségében történő marasztalás mellett.

Az alperes sem a felmondás 2006. szeptember 7-én történt átadásakor, sem a 2007. január 13-áig tartó felmondási idő végén nem adott a felperes részére olyan elszámolást, amely az Mt. 160. §-ának megfelelt. A munkaügyi per során az alperes késedelmesen és hiányosan szolgáltatotta az adatokat. Az alapeljárásban 2010. február 10-én, a megismételt eljárásban pedig 2013. december 1-jén jogerőssé vált elsőfokú ítéleti rendelkezéseket sem hajtott végre, joggyakorlása rendeltetésellenes. A felperes a kereseti igényét a beadványában kimunkálta azzal, hogy a részjogcímek szerinti kifizetéseket az alperesnek mikor kellett volna teljesítenie. A kamatfizetés kezdete nem a munkaviszony megszüntetéséhez, hanem a korábbi alperesi kötelezettség elmulasztása miatt az egyes bérfizetési napok időpontjához kötődik (Mt. 159. §, Ptk. 301. §). A felperes tehát jogosult minden tétel esedékességétől külön-külön a kamatokra.

A 2006. május 3. és július 10. között kiadott szabadság az Mt. 134. § (3) bekezdés b) pontja szerinti szabadság volt, amelynek elszámolása a 2006. augusztus 5-ei bérfizetéskor volt esedékes. Az alperes által kifizetett 4 nap szabadság a felperes hosszan tartó betegségére tekintettel a 2005. és 2006. évre időarányosan járó, igénybe nem vett 2006. szeptember 1., 4., 5., és 6. napjára kiadott szabadság volt. Az alperes ennek ellenértékét nem a felmondás kézbesítésekor, 2006. szeptember 7-én, nem 2007. január 13-án a munkaviszony megszűnése napján, hanem 2006. szeptember 14-én utalta át a felperes részére.

Az eljáró bíróságok tévesen alkalmazták az Mt. 136. § (1) bekezdését, az Mt. 97. § (2) bekezdését és az Mt. 11. §-át.

A perben érvényesített 8 nap szabadság megváltására vonatkozó igény a 2006. szeptember 7-én átadott felmondással egyidejűleg mint a 2007. január 13-áig tartó felmondási időre időarányosan járó

szabadság megváltása volt esedékes az Mt. 136. § (1) bekezdése alapján.

A felmondás nem tartalmaz konkrétumot arra, hogy a felmondási időre hány nap szabadság illeti meg a felperest. Az alperes 2013. június 17-ei nyilatkozata megtétele után, annak valótlán tartalma miatt került a felperes abba a helyzetbe, hogy a szabadságok megváltását illetően alapos kétségei merüljenek fel. Ezért 2013. július 9-én ismételten kérte a szabadság megváltását, miután 2013. július 3-án a könyvelő egyértelműen írásba foglalta, hogy jár még neki a felmondási időre 8 nap szabadság. Erre vonatkozó igénye az Mt. 11. § (3) és (4) bekezdés alapján nem évült el.

A felek között nem vitathatóan 2006. október 5-e óta folyamatban volt a munkaügyi per, amelyben a felperes az alperes vele való elszámolását támadta. Ez az igényérvényesítés az elévülési időt megszakította az Mt. 11. § (4) bekezdés alapján figyelemmel arra is, hogy a tételes elszámolást az alperes a mai napig nem bocsátotta a felperes rendelkezésére. Az alperes az alapperben késedelmesen és nem megfelelő adatokat szolgáltatott, nyilatkozataival mind a felperest, mind az eljáró első- és másodfokú bíróságot eredményesen megtévesztette, ezért a 8 nap szabadságmegváltásra vonatkozó felperesi igény nem évülhetett el.

Az eljáró bíróságok a tényekkel ellentétesen és a hatályos jogszabályok alkalmazásának mellőzésével vonták le jogi következtetéseiket, megsértve a Pp. 206. §-ában foglalt rendelkezéseket.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A felperes már a keresetlevelében kérte a 2006. május 3.- július 10. között kiadott szabadság idejére kifizetett távolléti díj bérfejlesztéssel történt korrekcióját. A mellékletek között becsatolta a gazdasági alelnök 2006. május 2-án kelt levelét, miszerint az Mt. 134. § (3) bekezdés b) pontja értelmében 2006. május 3-ától 2006. július 3-áig elrendeli az előző évekről maradt szabadságának a kivételét, továbbá az Mt. 134. § (2) bekezdése alapján az idei (2006. évi) 32 nap szabadságából 24 nap szabadság kivételét 2006. július 4-étől 2006. augusztus 4-éig.

A felperes az alapügyben keresetpontosításában ezen követelését fenntartotta, az egyes naptári hónapokra kiadott szabadság ellenértékeként a bérfejlesztéssel számított távolléti díjkülönbözeteknek az esedékességét a bérfizetési napokhoz igazítva kérte. Téves a törvényszék álláspontja, mert a felperes nem a munkaviszony megszűnésekor a munkáltatónál eltöltött idővel arányos szabadság pénzbeli megváltását kérte [Mt. 136. § (1) bekezdés], hanem az Mt. 134. § (1) bekezdés és (3) bekezdés b) pontja szerint kiadott és ténylegesen 2006. május 3-ától július 15-éig igénybe vett szabadságra járó díjazása jogellenességét állítva távolléti díjkülönbözet megfizetését kérte.

A 2006. május 3. és július 10. között kiadott szabadságra eső

munkabért az Mt. 157. § (2) bekezdés b) pontja alapján legkésőbb a szabadság megkezdése előtti munkanapon kell a munkáltatónak kifizetnie, amely a jelen esetben 2006. május 2. A kereseti kérelemhez kötöttség miatt (Pp. 225. §) a Kúria a felperes által az egyes hónapokban kivett szabadságok után az azt követő bérfizetési napoktól számíthatta csak az Mt. 159. §-a alapján az 1959. évi IV. törvény 301. §-ban foglalt késedelmi kamat kezdő időpontját.

A felmondási időre járó 8 nap szabadság megváltása iránti felperesi követelést elévülés jogcímén jogszerűen utasították el az eljáró bíróságok. E körben nem volt jogszabálysértésként megállapítható a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése [Pp. 206. §, 221. § (1) bekezdés].

A törvényszék az elévülés nyugvása vonatkozásában helyesen tulajdonított jelentőséget a felperes 2009. szeptember 17-én keltezett előkészítő iratában foglaltaknak. Helyes következtetést vont le arról, hogy a felperes az igény érvényesítésében nem volt akadályoztatva, mert ilyenek nem minősül az alperes elszámolással kapcsolatos, valamint a peres eljárás során tett nyilatkozata. Az elévülés nyugvásának vizsgálatánál ugyanis a tudomásszerzés időpontja tekintetében irányadó a fél gondos, körültekintő magatartása (BH.2006.299.).

A másodfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy az Mt. 11. § (4) bekezdésben foglalt elévülést megszakító körülmény sem volt a perben megállapítható. A felek között 2006. október 5-e óta van per folyamatban a munkaviszonnyal összefüggésben, de a felmondási időre járó 8 nap szabadság megváltása iránt a keresetét csak 2013. június 4-én tartott tárgyaláson adta elő, a felperes ekkor azonban már ezen igénye elévült. Az elévülési időt nem szakította meg a 2013. július 9-én keltezett nyilatkozata a törvényszék helytálló érvelése szerint.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletnek az 126.678 forint távolléti díjkülönbözet után történő kamatszámítás kezdő időpontjának megváltoztatására irányuló kérelmet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet e körben a felperes keresetének megfelelően megváltoztatta [Pp. 275. § (4) bekezdés], míg a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett egyéb rendelkezését (a 8 nap felmondási időre járó szabadság megváltása iránti keresetet elutasító döntést) hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés].

A nagyobb részt pernyertes alperes felülvizsgálati eljárási költségét a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján a felperes viseli.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt tárgyi költségmentességre tekintettel a 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. május 13.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

*A kiadmány hitelével:
Nné
tisztviselő*